LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Asiantuntijalausunto

4.11.2025

Eduskunnan talousvaliokunta

TaV@eduskunta.fi

E 66/2025 vp: E-kirje: Komission tiedonanto EU:n varastointistrategiasta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa Komission tiedonannosta EU:n varastointistrategiasta annetusta E-kirjeestä (E 66/2025 vp).

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa otsikkoaiheesta lausunnon ja lausuu seuraavaa:

Euroopan komissio antoi 9.7.2025 tiedonannon: Euroopan varastointistrategia: EU:n aineellisen kriisivarautumisen vahvistaminen (KOM(2025) 528 lopullinen). Strategian tarkoituksena on parantaa välttämättömien hyödykkeiden saatavuutta kriisien aikana. Varastointistrategiassa ei avata siihen kuuluvien yksittäisten ehdotusten tarkempia yksityiskohtia.

Liikenne- ja viestintäministeriö tukee ehdotusta varastointistrategian luomiseksi. Suomen näkemyksen mukaan EU-tason huoltovarmuuden ja materiaalisen varautumisen kehittämisen tulisi olla strategista ja perustua EU-tasolla tunnistettuihin haavoittuvuuksiin, uhkiin ja riskeihin.

Jäsenvaltioiden ja EU:n välisen koordinoinnin parantamisessa luottamus ja luottamuksellisuus ovat tiedonvaihdossa tärkeitä. Turvallinen tiedonvaihto edellyttää myös korkeatasoista tietoturvaa. Jäsenvaltioilla pitää olla mahdollisuus joiltakin osin rajoittaa, mitä tietoja omista varastoista välitetään EU:lle ja muille jäsenvaltioille.

Yhteisten varastojen ja suorituskykyjen ulottamista uusille osa-alueille tulee tarkastella strategisesti ja EU-lisäarvon pohjalta, esimerkiksi liittyen ympäristövahinkojen- ja öljyntorjuntaan, merikaapeleiden korjaukseen ja siviiliviranomaisten poikkeusolojen materiaaliseen varautumiseen.

Hätätapauksien tai kriisitilanteiden (ml. mahdollinen sotilaallinen konflikti) varalta on keskeistä turvata logististen järjestelmien toimivuus sekä sopia, miten

kuljetukset hoidetaan mahdollisista yhteisvarastoista. Jatkotyössä pitää varmistaa, että pohjoisten ja etulinjassa olevien jäsenvaltioiden erityinen haavoittuvuus logistisesti erityisesti poikkeusoloissa ja aseellisen konfliktin aikana otetaan huomioon. Kaksoiskäytön huomioiminen liikennehankkeiden mitoituksessa sekä investointien priorisoinnissa ja rahoituksessa on perusteltua. Kaksoiskäytön lisäksi liikennejärjestelmäsuunnittelussa on tärkeää huomioida vaihtoehtoiset reitit ja korjauskyvykkyys.

Liikenne- ja viestintäministeriö tukee strategian linjausta siviili- ja sotilasyhteistyön kehittämiseksi ja synergian löytämiseksi myös materiaalisessa varautumisessa esimerkiksi parhaiden käytäntöjen jakamisen kautta. Kaksikäyttöelementtien ja -tuotteiden aiempaa parempaa hyödyntämistä tulee tarkastella laaja-alaisesti eri sektoreilla ja huomioida myös mahdollisten uusien EU-tason kapasiteettien kehittämistyössä soveltuvin osin.

Ministeriö pitää tärkeänä, että yksityisen sektorin toimijat otetaan mukaan EU-tason varautumisen vahvistamiseen kattavasti eri sektoreilla, koska ne omistavat valtaosan kriittisestä infrastruktuurista ja hoitavat suurimman osan varautumiselle keskeisistä palveluista, tuotannosta ja toimitusketjuista. Uhkiin vastaamiseksi harjoittelu ja tiedonvaihto yksityisen sektorin kanssa ja jäsenvaltioiden välillä on tärkeää.

Yhteistyön edistäminen ulkoisissa toimissa ja kansainvälisissä kumppanuuksissa. Suomi korostaa kansainvälisen yhteistyön ja sen kehittämisen merkitystä materiaalisessa varautumisessa. Lisäksi yhteistyö sekä toiminta kansainvälisissä järjestöissä ja niiden kanssa on keskeinen osa globaalia riskienhallintaa.

Yksikön johtaja Lars Dolk